

Veldgidsen beheer en onderhoud van diverse waterschappen

In een laaggelegen land met een zeeklimaat en daarmee gepaard gaande regen; met wateraanvoer uit hoger gelegen, omringende landen en met op het water veroverd land zijn waterbeheerders nooit klaar met hun werk. Zelfs niet om alleen de status quo te handhaven. Dit staat dan nog los van de rol die zij vervullen bij ruimtelijke ontwikkeling of (her)inrichting. Water vervult talloze rollen in onze maatschappij. Het is een 'grondstof' voor ieder levend organisme. De landbouw gebruikt water om te produceren. Drinkwater is een primaire levensbehoefte. De industrie gebruikt proces- en koelwater en de recreatie heeft ook zo zijn behoeften.

Maar water is ook het leefmilieu voor dieren- en plantensoorten. Deze soorten dienen een bestaan gegarandeerd te worden. Niet altijd ieder individu, maar toch zeker voldoende individuen om een soort duurzaam te laten voortbestaan. Nationale en internationale wet- en regelgeving regelt dit. Nationaal is dit vastgelegd in de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet, die de Nederlandse uitwerking van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en diverse Conventies zijn.

Het vraagt niet veel verbeelding om in te zien dat er op talloze plaatsen conflicten tussen de verschillende belangen rijzen. Daartussen moet de uitvoerder en de wetgever een werkbare weg vinden, die recht doet aan alle wettelijke uitgangspunten en belangen.

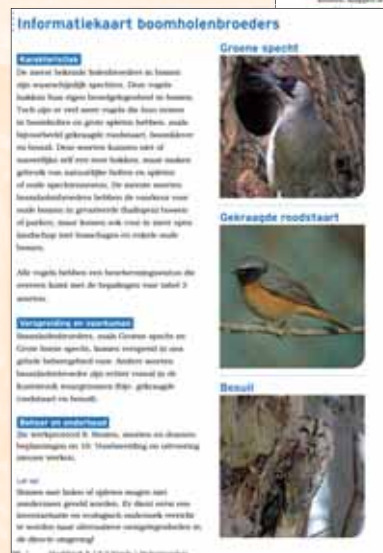
Dat vergt van zowel uitvoerder als wetgever bovenal de kennis om die afweging tussen wet- en regelgeving en praktijk op een verantwoorde wijze te kunnen doen.

Deskundigen hebben gedragscodes opgesteld, die de wetgeving naar de praktijk vertaald. Hierop zijn zodanige protocollen opgesteld dat, wanneer deze nageleefd worden, de uitvoerende partij binnen de wettelijke kaders opereert. Als volgens de protocollen gewerkt wordt, dan hoeft de wetgever ook geen ontheffing te verlenen voor de betreffende activiteiten, omdat via de gedragscodes generieke vrijstelling is geregeld.

Protocollen zijn mooi. Maar dan? De eigen buitendienstmedewerkers van waterschappen en het personeel van uitvoerende aannemers zijn de mensen die het in praktijk moeten brengen. Maar al zijn ze van goede wil, ze missen veelal de kennis van ecologie, van plant- en diersoorten.

Helicon Opleidingen in Velp heeft in samenwerking met ruim één derde van de Nederlandse waterschappen en Studio Wolverine (fotografie) rijk geïllustreerde veldgidsen geproduceerd. De veldgidsen zijn toegesneden op het werkgebied van de betrokken waterschappen. Ze beschrijven en illustreren de uit te voeren werkzaamheden op heldere wijze.

De veldgidsen beschrijven de algemene regels ten aanzien van maaien, maaisel, gebruik van machines en benoemen daarbij relevante uitzonderingen. Ook het peilbeheer en de wijze van groot onderhoud komen aan de orde. Er wordt onderscheid aangebracht naar functie: waterwegen, stilstaand/stromend water, ecologische verbindingzone, beken, sloten, poelen, etc.

De uitvoerder moet onderscheid kunnen maken tussen water- en oevervegetatie, ruigte en berm. Daarin is voorzien door de voorkomende elementen apart te beschrijven met een situatie duidende foto. Afhankelijk van het werkgebied is verfijning aangebracht.

Korte instructieve teksten geven het streefbeeld (doel) aan, de werkwijze en de tijdstippen voor uitvoering. Steeds met motivatie, zodat ook de reden van die specifieke uitvoering begrepen kan worden.

Onder "bijzonderheden" staan zaken die speciale aandacht of aanpassing ter plaatse vereisen.

Per werkgebied zijn de voorkomende soorten zo compleet mogelijk weergegeven, met een beschrijving per soort, de verspreiding, de status en de implicaties ten aanzien van beheer en onderhoud.

Door deze soorten ruime aandacht te geven zijn deze veldgidsen een prikkel om meer oog te hebben voor de natuur die men werkend tegenkomt. Bescherming is immers vooral een combinatie van interesse, kennis en goede wil. Deze reeks gidsen vormen daar een goede aanzet toe.